

Manifest al Tinerelor Feministe Europene

Iulie 2011

Marșul Internațional al Femeilor

Acest text este un document redactat în timpul Taberei Europene pentru Tinere Feministe organizată în iulie 2011 de către Grupul de Tineret al Parisului și Echipa de coordonare franceză a Marșului Internațional al Femeilor. Pe parcursul celor 7 zile de tabără s-au ținut diferite ateliere despre diverse teme ce au fost sintetizate în acest text. La scrierea acestui text au colaborat 70 de tinere feministe, venite din Franța, Galicia, Țara Bascilor, Belgia, Elveția, Portugalia, Polonia, Armenia, România și Macedonia. Obiectivul textului este de a analiza situații trăite și a elabora răspunsuri și strategii comune de luptă prin care să le facem față pe viitor.

Astăzi, femeile din Europa și din restul lumii întâmpină greutăți specifice create de un sistem patriarhal și culturi sexiste. Considerăm că schimbările care au avut loc în lumea post-criză au înrăutățit și continuă să înrăutățească situația femeilor, punând în pericol drepturi cu greu câștigate până acum. Noi, tinere feministe europene, ne-am întâlnit împreună la Tabăra Europeană pentru Tinere Feministe în iulie 2011 pentru a dezbate și discuta situația curentă a femeilor și cum ar putea fi ea ameliorată. Manifestul de față nu își propune să prezinte o listă exhaustivă a tuturor problemelor cu care se confruntă astăzi femeile sau să pună o agendă feministă la capul listei de priorități, dar să ofere mai degrabă niște linii de acțiune și un punct de plecare către formularea unei agende comune a tinerelor feministe.

Subiectele pe care le-am ales spre abordare sunt: Solidaritate, Discriminări Multiple, Economie, Mediul Inconjurator, Violență, Sănătate, Sexualitate și Promovarea Feminismului. Vom continua să lucrăm împreună pentru a construi o lume liberă de opresiune și dominație patriarhală și pentru a întreține și întări legăturile dintre noi.

SOLIDARITATE

Ne angajăm să împărtășim în cadrul unei rețele feministe europene informațiile și experiența dobândite în luptele noastre. Împreună, susținem următoarele:

1. Solidaritatea trebuie să fie o unealtă pentru a lupta împreună împotriva societăților patriarhale și oricărui tip de opresiune a femeilor.
2. Solidaritatea ar trebui să evite orice fel de rasism, imperialism sau discriminare de clasă în luptele noastre.
3. Solidaritatea ar trebui să se bazeze pe analizele și revendicările femeilor din comunități constituite de jos în sus, inclusiv identificarea acestora cu un anumit teritoriu, context cultural sau background.
4. Solidaritatea între femei în țări implicate în conflicte armate este o unealtă de rezistență împotriva militarizării, războiului și conflictelor.

Aici și acum, suntem solidare cu toate tinerele feministe din Europa și ne propunem să obținem o mai mare solidaritate cu femeile din toată lumea.

DISCRIMINĂRI MULTIPLE

Dorim să adresăm situația femeilor care se confruntă cu forme multiple de discriminare ce le fac mai vulnerabile. În particular, este vorba de femei migrante, solicitante de azil, femei exilate, femei încarcerate, femei care aparțin unei minorități culturale (religioase, etnice, lingvistice etc.), femei care sunt victime ale traficului de ființe umane și femei care se confruntă cu exploatarea sexuală. Toate aceste femei au în comun faptul că, pe lângă problema apartenenței la un grup discriminat, se confruntă cu presiuni suplimentare cauzate de statutul lor de femei. În plus, factori cum ar fi greutățile economice, rasismul, disprețul și legile existente agravează și ei situațiile acestor femei.

Foarte puține măsuri au fost adoptate în Europa în scopul de a proteja aceste femei contra violenței. De fapt, uneori statele chiar legitimează măsuri agresive împotriva lor și pun în vigoare legi ipocrite prin care aceste femei sunt criminalizate. Ele trăiesc deseori într-o stare de izolare și sunt menținute invizibile, ceea ce le mărește dependența de indivizi și instituții care profită de pe urma situației lor (nu stăpânesc limba oficială, se află într-o poziție economică și socială dificilă, etc.). Valorile și acțiunile politice din mainstream sunt eurocentrice și se bazează pe o ideologie colonialistă ce tinde să-i prezinte pe imigranții care vin în Europa ca paraziți iar pe emigranții europeni ca aducând contribuții la dezvoltarea țărilor considerate inferioare.

Ținând cont de acest context, vom face eforturi pentru a:

1. Deconstrui prejudecățile și lupta contra sistemului patriarhal capitalist rasist care întărește diferite forme de opresiune.
2. Construi o rețea europeană de solidaritate pentru a lupta contra rețelelor inter-statale discriminatoare care controlează migrația.
3. Studia și lua în considerare heterogenitatea grupurilor și unicitatea individuală (cum ar fi situațiile de șoc cultural) și pune capăt percepției față de imigranți și solicitanți de azil ca alcătuind un singur grup omogen.
4. Pune capăt izolării, deschide căi pentru auto-exprimare și scoate în evidență interesele femeilor discriminate.
5. Întări solidaritatea între țări afectate de traficul de ființe umane (destinație și origine).
6. Oferi consiliere pentru prostituate, lucrând la creșterea unei vizibilități a drepturilor lor și asigurând suport pentru cele care doresc o ieșire din această situație.

ECONOMIE

Actualul sistem socioeconomic globalizat și opresiv generează inegalități de gen, acces inegal la drepturi și diferențe de venituri bazate pe gen. Diferite femei, grupuri și țări se confruntă cu propriile lor provocări unice, iar noi credem că o abordare mai largă a acestui efort se impune. Conceptele de muncă și de sărăcie necesită a fi puse sub semnul întrebării, dacă vrem să înțelegem greutățile cu care ne confruntăm, ca femei. Sărăcia a devenit feminizată și are numeroase fațete care conduc la excluziune și deprivare cumulativă. Femeile sărace au un acces mai limitat la serviciile comunitare și la cultură, precum și mai puțină mobilitate și autonomie. Anumite grupuri de femei se confruntă cu obstacole suplimentare și cu discriminarea pe piața muncii și în câștigarea unui venit decent: lesbienele, bisexualele, transexualele, persoanele queer, persoanele intersex, femeile roma, femeile migrante, femeile fără documente, femeile sărace, femeile în vârstă, femeile cu dizabilități, mamele singure, femeile din minoritățile etnice, femeile care sunt victime ale violenței etc..

1. **Îngrijirea:** viețile oamenilor sunt interdependente și societățile sunt dependente de îngrijirea furnizată de femei. Această muncă trebuie să fie recunoscută, atâta timp cât atât de mulți oameni depind de ea: copii, bătrâni, persoane cu dizabilități și nu numai. În realitate, și alte persoane, cum sunt soții, tații și partenerii bărbați, depind, de asemenea, de îngrijirea femeilor. Deși recunoaștem această interdependență, nu poate fi lasată să împiedice femeile să fie autonome, iar îngrijirea trebuie să fie partajată în mod corect între cele două genuri (de exemplu, adoptarea de către statele membre a facilităților de îngrijire și prin încurajarea bărbaților să preia îngrijirea persoanelor cu nevoi).
2. **Piața muncii:** pe piața muncii, femeile lucrează în sectoarele mai prost plătite, în sistem part-time și în poziții ierarhice mai slabe, dar și, de asemenea, pe piața invizibilă sau informală de muncă. Drepturile femeilor pe piața muncii trebuie să fie respectate și implementate, iar femeile trebuie să fie încurajate și sprijinite să-și ceară drepturile de muncă, pentru munca vizibilă sau invizibilă, formală sau informală. Este, de asemenea, vital ca munca invizibilă a femeilor să devină vizibilă. Femeile se confruntă cu discriminarea și hărțuirea pe piața forței de muncă. Femeile sunt, în continuare, plătite mai puțin decât bărbații pentru muncă egală. Femeile care lucrează în sectoarele care sunt dominate în mod tradițional de bărbați și sunt mai bine plătite trebuie să fie susținute, iar bărbații trebuie să fie încurajați să lucreze în sectoare tradițional feminizate.
3. **Drepturi sociale:** Sărăcia și excluziunea socială sunt strâns corelate cu deprivarea cumulativă de diverse resurse, servicii și drepturi: educație,

servicii de sănătate, ajutoare de șomaj, pensii etc.. Prin luptele feministe, femeile și-au câștigat drepturi sociale care sunt, în prezent, puse într-un pericol din ce în ce mai mare, sub pretextul rezolvării crizei economice. Toate femeile trebuie să aibă acces la resurse, servicii și drepturi. Toate aceste nevoi trebuie să fie asigurate, astfel încât femeile sărace să poată scăpa din cercul sărăciei, în loc să se adâncească tot mai mult. Dezvoltarea cooperării economice a femeilor cu model alternativ reprezintă un pas important în această direcție.

Cererile noastre sunt cruciale pentru ca femeile să fie capabile să-și determine în mod liber propriile vieți și să le trăiască bine.

MEDIU

Azi ne confruntăm cu o criză internațională a hranei, energiei, climei și mediului înconjurător, generată de sistemul capitalist global al producției de piață. Acest sistem ne privatizează și comercializează pământul, bunurile comune și biodiversitatea, distrugându-ne și exploatându-ne mediul înconjurător.

Femeile sunt, adesea, primele afectate de această situație. Știm că femeile din mediul rural sunt frecvent responsabile pentru producția de hrană, în contrast cu monocultura pe scară largă, care este modelul dominant de producție din zilele noastre. În multe țări, femeile sunt primele care suferă din cauza deteriorării mediului, fiind responsabile pentru gătit, întreținerea gospodăriei și munca domestică și având puțin acces la informații, pământ și servicii. Femeile și popoarele noastre nu sunt răspunzătoare și nu ar trebui să plătească pentru această situație și să sufere consecințele acestei crize. Respingem legile care distrug agricultura rurală și mediul, cum ar fi European CAP, și falsele soluții care continuă să acorde prioritate unui model depășit de dezvoltare și să faciliteze profitul marilor corporații care sărăcesc viețile femeilor și comunităților.

1. Vrem să promovăm solidaritatea și schimbul de informații între oameni, să creăm o Europă prin și pentru oameni și să luptăm împotriva unei Europe a instituțiilor și a marilor afaceri.
2. Vrem să promovăm agricultura independentă care are grijă de mediu, să producem hrană pentru populație și să promovăm suveranitatea alimentară.
3. Vrem să construim modalități alternative de consum, bazate pe producția locală, grija față de mediu, biodiversitate și anotimpuri și care să pună în prim plan produsele autohtone și să furnizăm vizibilitate și informare pentru public despre lanțul producției de hrană.

4. Vrem justiție în locul imunității de care se bucură Statele și corporațiile care ne distrug și exploatează mediul și agricultura locală.
5. Vrem un nou model energetic, care să fie sustenabil, să țină cont de mediu și să fie accesibil pentru populație.

SĂNĂTATE

În contextul accesului femeilor la serviciile și produsele de sănătate, credem că următoarele puncte sunt esențiale:

1. Toate femeile trebuie să aibă acces liber la servicii medicale publice de calitate; ne opunem comercializării crescânde a serviciilor și produselor de sănătate.
2. Femeile trebuie să aibă suveranitate absolută asupra propriilor trupuri, iar aceasta trebuie să fie în permanență respectată. Trebuie să avem libertatea să alegem în privința propriilor noastre corpuri (în termeni de maternitate, avort, contracepție etc.). Trebuie să luptăm pentru accesul liber la avort și pentru menținerea acestui drept, acolo unde acesta este supus atacurilor.
3. Dezvoltarea programelor de educație sexuală și pentru sănătate este fundamentală.
4. Toate sistemele de sănătate trebuie să se asigure că problemelor specifice de sănătate ale femeilor li se acordă complet atenție, suport și resurse pentru tratament, prevenție și cercetare (ex. cancerul de sân).

VIOLENȚĂ

Femeile continuă să fie subiectul celor mai diverse forme de violență, ca rezultat direct al sistemului patriarhal. Acest sistem de dominare este structurat pe trei axe ale opresiunii – sex/gen, etnie/rasă/cultură și clasă economică – și este inclus în toate domeniile vieții colective și individuale, reprezentând prin el însuși o formă de agresiune împotriva femeilor. Impunerea rolurilor de gen și a stereotipurilor stau la baza violenței structurale, economice, sexuale, psihologice, verbale și fizice împotriva femeilor.

Violența împotriva femeilor variază ca nivel, de la auto-violență legată de imaginea corporală, reprezentare negativă a femeilor în mass-media, discriminare, hărțuire, crime din ură împotriva lesbienelelor, dependență economică, mariaje

forțate, violență domestică, mutilare genitală, viol și femicid, punând femeile în situația de teamă permanentă și afectând întreaga societate. Această situație este serios agravată în cazul femeilor care trăiesc în situații de conflict armat. Chiar și atunci când femeile încearcă să se elibereze singure de violență, continuă să sufere noi și diferite forme, la fiecare pas al acestui proces.

Noi, tinerele feministe din Europa, propunem următoarele puncte de acțiune, pentru a pune capăt violenței împotriva femeilor:

1. Conștientizare și educație

- Creșterea conștientizării populației generale și, de asemenea, a persoanelor implicate în procesul legal (poliție, judecători etc.)
- Programe educaționale despre heterosexism, masculinitate și autoapărare feministă

2. Prevenție și suport total pentru victime

- Spații deschise pentru interacțiune și dialog
- Spații exclusiv pentru femei, pentru suport și autoexprimare – fără teama de discriminare
- Consiliere pentru victime
- Adăposturi (bazate pe nevoi) și locuințe sociale
- Subsidii economice și de asigurare a bunăstării, pentru femeile dependente economic care sunt subiect al violenței
- Creșterea conștientizării femeilor cu privire la propriile drepturi (educație, educație formală și informală)

3. Lobby instituțional

- campanii pentru o legislație care să acopere toate problemele specifice ale femeilor referitoare la violență (cum este ordinul de restricție împotriva agresorilor) și pentru punerea adecvată în aplicare a legilor
- legislație care să incrimineze violul domestic și femicidul.

SEXUALITATE, LGBTQI ȘI EDUCAȚIE SEXUALĂ

Referitor la problemele legate de sexualitatea feminină, LGBTQI și educația sexuală, propunem următoarele puncte, ca linii directoare pentru munca noastră viitoare:

1. Puncte de vedere feministe despre sexualitate, pentru a rupe sistemul patriarhal, heterosexist care a creat inegalități bazate pe sex și gen.

2. Reînsoșirea corpurilor noastre ca femei, pentru a ne controla sexualitatea.
3. Libertatea de a ne alege identitatea sexuală (lesbiană, transsexuală, queer, intersex etc.).
4. Promovarea dreptului femeilor la plăcere și libertate de alegere în toate experiențele lor sexuale: femeile trebuie să aibă întotdeauna posibilitatea de a alege când, cum și cu cine au relații sexuale.
5. Lupta împotriva lesbo-, homo- și transfobiei.
6. Emanciparea femeilor în raport cu instituțiile religioase, ca opresori patriarhali ai sexualității noastre.
7. Lupta pentru drepturi egale pentru oricine, indiferent de orientare sexuală și identitate.
8. Prevederi în ce privește educația sexuală (în școli, prin intermediul educației populare, în mass-media etc.).
9. Ruperea de imaginea femeii hipersexualizate, promovată de mass-media, utilizată ca instrument al plăcerii pentru bărbatul heterosexual.
10. Revendicarea pornografiei dintr-o perspectivă feministă.
11. Crearea de rețele pentru împărtășirea experiențelor și a bunelor practici în termeni de sexualitate feminină (acțiuni, proiecte, programe, filme și altele).

PROMOVAREA FEMINISMULUI

Considerăm că următoarele puncte sunt importante pentru promovarea feminismului:

1. Construirea unei lumi fără stereotipuri despre feminism sau gen și, în special, punerea feminismului într-o lumină pozitivă (pentru a pune capăt anti-feminismului).
2. Promovarea feminismului ca viziune despre societate ca întreg, pentru a fi inclusă în diverse domenii: economic, de mediu, legislativ etc.
3. Promovarea și facilitarea civismului activ și a activismului feminist.

4. Promovarea și facilitarea accesului la contribuțiile femeilor, în special în sferile creative, artistice și științifice.
5. Crearea de spații pentru femei, în care să-și împărtășească experiențele, cu respectarea unor principii feministe cum sunt non-critica, solidaritatea și creșterea bunăstării femeilor.
6. Promovarea unei forme de feminism incluzive și deschise față de orice cultură, clasă și generație.
7. Încurajarea revendicării feministe a culturii prin eliminarea omniprezentelor dimensiuni sexiste.

Aceste obiective prezentate anterior pot fi împărțite în trei dimensiuni diferite în cadrul cărora pot fi propuse acțiuni: mass-media, cultură și educație. Bineînțeles că această listă nu este exhaustivă; ea nu reprezintă decât un ghid de lucru. Noi credem că promovarea feminismului trebuie să fie parte a unui efort continuu, realizat în toate aspectele vieților noastre colective și individuale.

www.marchemondialedesfemmes.org